

NIEUWSBRIEF

Nummer 6 - Juni 2011

Het project 'Leren van de Besten' is een initiatief van de Stichting Leren van Elkaar.

**Postadres:
Oostmaaslaan 334
3063 DD Rotterdam**

Telefoon 010-413.4078

**www.stichtinglerenvanelkaar.nl
info@stichtinglerenvanelkaar.nl**

**Rekening nummer:
ABN AMRO 52.46.29.846 t.n.v.
Stichting Leren van Elkaar
te Rotterdam**

Het project 'Leren van de Besten' zal aan het eind van 2011 worden beëindigd. Deze Nieuwsbrief rapporteert resultaten, zoals die in september 2010, 3 jaar na aanvang van het project, zijn opgetekend door de projectorganisatie.

Doelgroep

De doelgroep van het project 'Leren van de Besten' bestaat uit ongeveer 2.500 families, verdeeld over 43 dorpen en 3 districten. Zoals op www.stichtinglerenvanelkaar.nl wordt toegelicht, wordt de doelgroep door middel van wedstrijden gemotiveerd om allerlei activiteiten uit te voeren. De voortgang van het project wordt gemeten door op regelmatige basis vast te stellen welk deel van de doelgroep zich bepaalde activiteiten heeft eigen gemaakt.

Projectdoelstelling

Zoals bij alle projecten het geval is, zal zich, na het beëindigen van het project 'Leren van de Besten' een terugval voordoen. De ervaring leert dat die terugval in het meest ongunstige geval 20% bedraagt. Of, in andere woorden: er zou niets overblijven van een project dat 20 van elke 100 families motiveert tot het zich eigen maken van de benodigde veranderingen.

Het project 'Leren van de Besten' zal pas worden beëindigd wanneer 50% van de families de doelstellingen van het project heeft gerealiseerd. Zelfs in geval van een hoge terugval na beëindiging van het project, zal nog altijd 30% van de bevolking de nieuwe vaardigheden en beheersmethoden blijven toepassen. Volgens de theorie van de sociale wetenschappen is een 'kritische massa' van 30% voldoende om er voor te zorgen dat de nieuwe aanpak en beheersmethoden zich verspreiden naar het overgrote deel van de rest van populatie.

Het project ligt op schema

De tabellen op de volgende pagina's laten zien dat het project op schema ligt. De cijfers geven de gemiddelden voor de 3 districten weer. Voor wat betreft het district Ocongate zijn de innovaties door meer dan 70% van de families geïmplementeerd en daarom zal de interventie in Ocongate eind juni 2011 worden beëindigd. De projectorganisatie heeft er alle vertrouwen in dat de 'ten minste 50%' doelstelling in de overige 2 districten vóór het einde van 2011 zal zijn gerealiseerd.

De voorbeeldfunctie van 'Leren van de Besten'

Door middel van het project 'Leren van de Besten' kan Wim van Immerzeel, de bedenker van de werkmethode Pachamama Raymi, laten zien waartoe grote groepen verpauperde en ogenschijnlijk kansloze boerenfamilies in staat zijn, wanneer zij hun trots en het geloof in eigen kunnen hervinden en hun eigen prestaties de aanzet vormen tot een blijvende inzet.

Aan het eind van iedere wedstrijd, worden de prestaties van elk van de deelnemende families beoordeeld door 2 juryleden.

In juli 2009 werd Wim's organisatie, de NGO Pachamama Raymi, gecontracteerd om een belangrijk onderdeel van een door de Europese Unie gefinancierd project uit te voeren. De resultaten van dit project, dat in oktober 2010 werd afgerond en dat 75 bergdorpen van de departementen Lima en Huancavelica omvatte, werden door de Europese Unie beoordeeld als 'uitstekend'.

Behaalde resultaten

Uit naam van al die boerenfamilies die met veel inzet werken aan de verbetering van hun kwaliteit van leven en toekomstperspectief, wordt hieronder een deel van de tot september 2010 behaalde resultaten weergegeven.

Doelstelling 1: het verbeteren van de preventieve gezondheidszorg

Activiteit	gerealiseerd door	
Verbeteren van de kookplaatsen (verminderen van de rookoverlast)	60%	van de families
Bouwen en gebruiken van toiletten	66%	van de families
Onderbrengen van kleinvee in kooien	26%	van de families
Deelname aan gezondheidscampagnes (inëntingen, pre- en postnatale controles)	64%	van de families
Aanleggen en/of verbeteren van moestuinen	67%	van de families
Deponeren van afval in afvalkuilen	64%	van de dorpen

Ronduit spectaculair zijn de activiteiten die op het vlak van bosbouw worden ontplooid. In 3 jaar tijd zijn er ongeveer 3.000.000 boompjes opgekweekt en uitgeplant tot ruim 3.000 hectare bos.

40 tot 60% van de kinderen in het werkgebied is chronisch ondervoed. In 3 jaar hebben ongeveer 1.700 families hun moestuin verbeterd. Door veel meer (en meer soorten) groenten en fruit te verbouwen is hun voeding enorm verbeterd.

Bij aanvang van 'Leren van de Besten' leefden vrijwel alle 2.500 families in huisjes, die een groot deel van de dag vergeven waren van de bijtende, stinkende rook van de kookvuurtjes. Inmiddels ervaren ongeveer 1.500 families de voordelen van de door henzelf gebouwde schoorsteen: een prettiger leefomgeving en minder chronische aandoeningen aan de luchtwegen. En er is minder brandhout nodig, waardoor het zware vrouwenwerk van houthakken met zeker de helft is verminderd.

Door het gebruik van de door de mensen zelf gebouwde toiletten, is het aantal darminfecties in de afgelopen 3 jaar sterk afgenomen. Het afval dat overall werd aangetroffen, wordt nu in 27 van de 43 deelnemende dorpen in afvalkuilen gedeponereerd. Ongeveer 650 families hebben hun cavia's en varkens in hokken ondergebracht. Door deze innovaties is de leefomgeving van de mensen gezonder, schoner en aangener geworden.

Doelstelling 2: het herstel van het ecosysteem en het ontwikkelen van de economie

Activiteit	gerealiseerd door	
Verbeteren van het fokken van kleinvee	35%	van de families
Verbeteren van het fokken van grootvee	38%	van de families
Gebruik van beter zaad- en pootgoed	58%	van de families
Verbeteren van het gebruik van natuurlijke mest	55%	van de families
Uitbreiden landbouwareaal door irrigatie	95%	van de dorpen
Uitbreiden landbouwareaal d.m.v. landbouwterrassen	57%	van de dorpen
Kweken van bomen	79%	van de dorpen
Aantal hectaren bos dat is aangeplant		3000 hectare

Het verhogen van de beschikbare hoeveelheid veevoer vormt, samen met het vervangen van onproductieve dieren door dieren van een beter ras, het 's nachts onder dak houden van het vee en het voorkomen van inteelt, de basis voor een beter fokresultaat.

Links: volkomen geïrodeerde 'weidegronden'. Rechts: de verbeteringen in het beheer van weidegronden beginnen vruchten af te werpen. De reden dat de vrouwen het gras strelen, is dat ze nog nooit in hun leven, zulk mals en lang gras op hun land hebben zien groeien.

Vermarkten en boerenorganisaties

In het jaar 2010 is er extra aandacht besteed aan het vermarkten van de producten. Er zijn kistjes en juten zakken aangeschaft. Verschillende families uit het district Caicay verkopen hun producten inmiddels op een aantal grote markten van Cusco. De belangrijkste producten die vermarkt worden zijn groenten en fruit.

In 2010 zijn er 7 organisaties opgericht, die voor het overgrote deel zijn gericht op het vermarkten van producten.

Knelpunten en oplossingen

- Het district Caicay

De voortgang in Caicay bleef in 2010 ver achter bij die van de andere districten en daarom werden er een aantal maatregelen getroffen. Zo zijn er extra studiereizen georganiseerd en is een boeren-expert ingehuurd om de bevolking te wijzen op het potentieel van fruitteelt. Het projectteam van Caicay is vrijwel volledig vervangen. Hierdoor verbeterden de resultaten, maar nog niet in voldoende mate.

Eén van de redenen dat de voortgang stagneerde is dat de deelname in Caicay achterbleef omdat veel families een religie aanhangen, die weinig op heeft met 'Pachamama' (Moeder Aarde). Om die reden worden er nu, in elk van de dorpen, dubbele wedstrijden uitgeschreven. De ene (en voor de andere districten enige) wedstrijd heeft als thema 'Welke familie (of dorp) zorgt het beste voor Pachamama'. De tweede wedstrijd heeft als thema 'Zorgen voor alles wat God ons heeft gegeven'. De deelname is toegenomen, maar daarmee ook de kosten, want er is twee keer zo veel geld nodig voor prijzen.

- Het district Challabamba

Tot eind 2010 bleef de voortgang in de 5 verst weg gelegen dorpen van het district Challabamba achter bij die van de overige dorpen in Challabamba. Koffie is in die 5 dorpen de belangrijkste bron van inkomsten, maar de productie is laag en het weinig dat er wordt geproduceerd, wordt verhandeld tegen ongunstige voorwaarden.

Nu wil het toeval, dat, in zowel 2009 als 2010, boeren uit Putinapunco, een district in het Zuiden van Peru, de 1e prijs wonnen bij wedstrijden, die gehouden werden in de Verenigde Staten en waar toonaangevende koffielanden uit de hele wereld aan deelnamen. Deze eerste prijzen hebben een enorme vraag doen ontstaan naar 'de beste koffie ter wereld' en de boeren uit Putinapunco kunnen niet aan die vraag voldoen.

Aan het eind van 2010 zijn vertegenwoordigers uit de 5 koffie-dorpen van Challabamba een aantal malen naar Putinapunco gereisd om te leren van de boeren die die 'beste koffie ter wereld' produceren. Het contact tussen deze 2 groepen heeft een enorm enthousiasme teweeg gebracht.

Begin 2011 hebben de 5 dorpen uit Challabamba een koffie coöperatie opgericht met 10 dorpen bij hen uit de buurt. Het bestuur van de Stichting Leren van Elkaar heeft besloten om die 10 dorpen toe te voegen aan het werkgebied van het project 'Leren van de Besten'.

Inmiddels zijn er twee boeren-experts uit Putinapunco ingehuurd, die hun collega's uit deze 15 'koffie-dorpen' uitleggen hoe zij hun koffiekwaliteit kunnen verbeteren. Deze boeren-experts zijn er van overtuigd dat, na het doorvoeren van enkele belangrijke verbeteringen, de opbrengst van de koffie uit de 15 dorpen vele malen hoger zal zijn dan nu het geval is. De doelstelling is om alle 15 koffie-dorpen vóór eind 2011 te laten voldoen aan de eisen, zoals die door Fair Trade organisaties worden gesteld aan de telers van organische koffie. In die eisen wordt ook voorgeschreven dat elk huis een toilet dient te hebben, dat de kookplaats moet beschikken over een goed werkende schoorsteen, dat het vuilnis goed moet worden verwerkt, enz.

De verwachting is dat de eisen van de Fair Trade organisaties een reden te meer zullen zijn waardoor de resultaten van 'Leren van de Besten' zullen beklijven, ook in de 10 dorpen, die uitsluitend in het 4e en laatste projectjaar onderdeel uitmaken van het werkgebied.

Onze website is grondig herzien

Wellicht dat de organisatie, werkmethode en doelstellingen van ons project bij u wat zijn weggezaakt. U bent daarom van harte uitgenodigd om een kijkje te nemen op onze website www.stichtinglerenvanelkaar.nl

De opzet en algemene lay-out zijn dezelfde gebleven, de inhoud van de website is kortgeleden aangepast aan de huidige stand van zaken. De home pagina biedt toegang tot 2 videoreportages.

De jaarrekening 2010 is goedgekeurd. U treft deze jaarrekening, de bijbehorende accountantsverklaring en het bestuursverslag over 2010 op de pagina 'Nieuwsbrieven en rapportages' van onze website.

Steun ons door deze Nieuwsbrief door te sturen

Kent u mensen die mogelijk geïnteresseerd zijn in 'Leren van de Besten'? Wanneer u deze Nieuwsbrief doorstuurt en hen vraagt zich te melden via info@stichtinglerenvanelkaar.nl, dan nemen wij ze op in ons verzendbestand.

De foto laat zien hoe een woning erop vooruit gaat wanneer de muren worden gestuukt en versierd met klassieke Inca motieven en vrolijke kleuren. Inmiddels beoefenen bijna 1.500 van de in totaal 2.500 families deze hobby, die steeds populairder wordt.

